

## ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ว่าด้วยการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือบุคคลอื่นเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์

พ.ศ. ๒๕๖๖

โดยที่สมควรปรับปรุงระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือบุคคลอื่นเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้การคัดเลือกและการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีสหกรณ์ มีความคล่องตัว รัดกุม และเหมาะสมยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๙ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงออกระเบียบไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือบุคคลอื่นเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๖”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือบุคคลอื่นเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

บรรดาระเบียบและคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“สหกรณ์” หมายความว่า บรรดาสหกรณ์ ชุมนุมสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายสหกรณ์ และอยู่ในเกณฑ์ต้องแต่งตั้งผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือบุคคลอื่นเป็นผู้สอบบัญชีตามระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

“ผู้สอบบัญชีสหกรณ์” หมายความว่า ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือบุคคลอื่นที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แต่งตั้งให้เป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์

“ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต” หมายความว่า บุคคลที่มีใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจากสภาวิชาชีพบัญชีที่ยังไม่สิ้นอายุ และมีประสบการณ์ในการเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทที่ดำเนินธุรกิจมาแล้วอย่างน้อยห้าบริษัท

“บุคคลอื่น” หมายความว่า

๑. ผู้ที่เคยเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์มาแล้วไม่น้อยกว่าเจ็ดปี หรือ

๒. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาบัญชี จากสถาบันการศึกษาที่สภาวิชาชีพบัญชีรับรอง โดยต้องมีประสบการณ์ด้านการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์มาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี และมีประสบการณ์ในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์มาแล้วไม่น้อยกว่าห้าสิบสหกรณ์

“ทะเบียน” หมายความว่า บัญชีรายชื่อที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์บันทึกรายชื่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือบุคคลอื่นที่ผ่านการทดสอบความรู้ตามระเบียบนี้แล้ว

“ปี” หมายความว่า ปีปฏิทิน

“สำนักงานสอบบัญชี” หมายความว่า ผู้ที่ปฏิบัติงานคนเดียว คณะบุคคล ห้างหุ้นส่วน หรือ บริษัทที่ผู้สอบบัญชีสังกัด

#### หมวด ๑

#### หลักเกณฑ์การบันทึกชื่อในทะเบียน

ข้อ ๕ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือบุคคลอื่นที่จะได้รับการบันทึกชื่อในทะเบียนต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

- (๑) มีอายุไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์
- (๒) ผ่านการทดสอบความรู้ตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

ข้อ ๖ ผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๕ ต้องจัดส่งเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการบันทึกชื่อในทะเบียนภายในสามสิบวันนับถัดจากวันที่ประกาศผลการทดสอบ หากมิได้จัดส่งเอกสารหลักฐานภายในกำหนดให้ถือว่าไม่ประสงค์รับการบันทึกชื่อในทะเบียน

เอกสารหลักฐานตามวรรคหนึ่งที่ต้องจัดส่ง ได้แก่

(๑) กรณีเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

- (๑.๑) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
- (๑.๒) สำเนาใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และสำเนาหลักฐานแสดงประสบการณ์ในการเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของบริษัทอย่างน้อยห้าบริษัท

- (๑.๓) สำเนาหลักฐานใบเปลี่ยนชื่อตัว - ชื่อสกุล (ถ้ามี)
- (๑.๔) รูปถ่าย ขนาด ๑ นิ้ว (ถ่ายไม่เกิน ๖ เดือน) จำนวน ๑ รูป

(๒) กรณีเป็นบุคคลอื่น

- (๒.๑) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
- (๒.๒) สำเนาแสดงวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี สาขาบัญชี
- (๒.๓) หนังสือรับรองการเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์มาแล้วไม่น้อยกว่าเจ็ดปี
- (๒.๔) หนังสือรับรองประสบการณ์ด้านการสอบบัญชีสหกรณ์มาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี

และหนังสือรับรองประสบการณ์ในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์มาแล้วไม่น้อยกว่าห้าสิบสหกรณ์ ซึ่งต้องได้รับการรับรองจากผู้สอบบัญชีสหกรณ์หรือหน่วยงานที่เคยปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับงานสอบบัญชีสหกรณ์

- (๒.๕) สำเนาหลักฐานใบเปลี่ยนชื่อตัว - ชื่อสกุล (ถ้ามี)
- (๒.๖) รูปถ่าย ขนาด ๑ นิ้ว (ถ่ายไม่เกิน ๖ เดือน) จำนวน ๑ รูป

## หมวด ๒

## การพัฒนาความรู้

ข้อ ๗ ในปีแรกที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือบุคคลอื่นได้รับการบันทึกรายชื่อในทะเบียน ไม่ว่าจะได้รับการบันทึกชื่อในเดือนใดก็ตาม ให้เริ่มพัฒนาความรู้ตามข้อ ๘ ในปีถัดไป

ข้อ ๘ ผู้มีรายชื่อในทะเบียนต้องพัฒนาความรู้เป็นประจำทุกปี ดังนี้

(๑) พัฒนาความรู้ตามหลักสูตรที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด ไม่น้อยกว่าหกชั่วโมงต่อปี และ

(๒) พัฒนาความรู้ตามหลักเกณฑ์สำหรับผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด ไม่น้อยกว่าสี่ชั่วโมงต่อปี ทั้งนี้ อาจนับรวมชั่วโมงตาม (๑) ด้วยก็ได้

ข้อ ๙ ผู้มีรายชื่อในทะเบียนหากมีเหตุจำเป็นไม่สามารถเข้ารับการพัฒนาความรู้ตามข้อ ๘ ในปีใดได้ ให้ยื่นหนังสือขอผ่อนผันพร้อมด้วยหลักฐานที่แสดงถึงเหตุจำเป็นต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ภายในวันที่ ๓๑ มกราคมของปีถัดไป

หลักฐานที่แสดงถึงเหตุจำเป็น เช่น ใบรับรองแพทย์ หรือหลักฐานแสดงว่าอยู่ระหว่างการศึกษานานต่างประเทศ หรือหลักฐานแสดงเหตุสุดวิสัย เป็นต้น

ข้อ ๑๐ ผู้มีรายชื่อในทะเบียนมีหน้าที่ต้องยื่นหลักฐานแสดงการพัฒนาความรู้ตามข้อ ๘ ต่อกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ผ่านระบบงานสำหรับผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคมของทุกปี

## หมวด ๓

## การควบคุมทะเบียน

ข้อ ๑๑ ผู้มีรายชื่อในทะเบียนที่มีอายุตั้งแต่หกสิบห้าปีขึ้นไป ต้องตรวจโรคสมองเสื่อมจากโรงพยาบาลรัฐ หรือโรงพยาบาลเอกชน ทุกระยะเวลาสองปี และต้องยื่นหลักฐานใบรับรองการตรวจโรคสมองเสื่อมต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคมของทุกปีที่ครบอายุ

ข้อ ๑๒ ให้ถอนชื่อออกจากทะเบียน เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้มีรายชื่อในทะเบียน

(๑) ตาย

(๒) อายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์

(๓) แจ้งความประสงค์ให้ถอนชื่อออกจากทะเบียน

(๔) ประพฤติผิดจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ และคณะกรรมการจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีคำสั่งลงโทษให้ถอนชื่อออกจากทะเบียน

(๕) ไม่พัฒนาความรู้ หรือพัฒนาความรู้ไม่ครบถ้วนตามข้อ ๘ และไม่ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันตามข้อ ๙ วรรคหนึ่ง

(๖) ไม่จัดส่งรายงานของผู้สอบบัญชี รายงานผลการตรวจสอบบัญชี และแฟ้มกระตาดำทำการต้นฉบับต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ภายในหกสิบวันนับถัดจากวันที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์แสดงความเห็นต่องบการเงิน

(๗) ไม่จัดส่งผลการตรวจโรคสมองเสื่อม หรือผลการตรวจของแพทย์ตามข้อ ๑๑ ระบุว่าป็นโรคสมองเสื่อม

#### หมวด ๔

#### หลักเกณฑ์การพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ข้อ ๑๓ ผู้มีรายชื่อในทะเบียนจะเสนอบริการสอบบัญชีได้ต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๕ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นสมาชิกของสหกรณ์นั้น
- (๒) เป็นผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจสอบภายในของสหกรณ์นั้นหรือสหกรณ์อื่น
- (๓) เป็นผู้ตรวจสอบกิจการ หรือที่ปรึกษาของสหกรณ์นั้น
- (๔) เป็นคู่สมรส บุตร บิดา มารดาของผู้ตรวจสอบกิจการ หรือของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจสอบภายในของสหกรณ์นั้น
- (๕) เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใด ๆ หรือมีส่วนได้เสียในผลประโยชน์ของสหกรณ์นั้นไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม
- (๖) เคยถูกให้ออกจากตำแหน่งผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์นั้นหรือสหกรณ์อื่นฐานทุจริตต่อหน้าที่
- (๗) เคยถูกให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการ หรือผู้ตรวจสอบกิจการ หรือมีคำวินิจฉัยเป็นที่สุดให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการ หรือผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์นั้นหรือสหกรณ์อื่น
- (๘) เคยถูกที่ประชุมใหญ่มีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งกรรมการ หรือผู้ตรวจสอบกิจการ เพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่ในสหกรณ์นั้นหรือสหกรณ์อื่น
- (๙) เป็นผู้อยู่ระหว่างการถูกสั่งพัก หรือถอนชื่อออกจากทะเบียนตามระเบียบว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์
- (๑๐) เป็นผู้อยู่ระหว่างการถูกสั่งพักใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
- (๑๑) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ องค์กร หรือหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชน ฐานทุจริตต่อหน้าที่
- (๑๒) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๑๓) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๑๔) เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ คนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ

ข้อ ๑๔ หลักเกณฑ์การเสนอหนังสือบริการของผู้มีรายชื่อในทะเบียนต้องเป็นไปตามข้อกำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนขนาดใหญ่ตามกฎหมายกระทรวงกำหนดขนาดของสหกรณ์ ต้องพิจารณาคัดเลือกจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และต้องมีผู้ช่วยปฏิบัติงานสอบบัญชี ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี สาขาบัญชี อยู่ในสังกัดสำนักงานเดียวกันไม่น้อยกว่าห้าคน

(๒) ต้องสังกัดสำนักงานสอบบัญชีเพียงแห่งเดียวและไม่อยู่ในสำนักงานสอบบัญชีเดียวกับผู้ตรวจสอบกิจการที่รับงานตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ในปีบัญชีนั้น

(๓) ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์นั้นต่อเนื่องกันมาไม่เกินสามปีบัญชี

(๔) ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ที่มีปีบัญชีสิ้นสุดวันเดียวกันไม่เกินหกสหกรณ์

(๕) ต้องมีผู้ช่วยปฏิบัติงานสอบบัญชีที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี สาขาบัญชี อยู่ในสังกัดสำนักงานเดียวกัน ตามขนาดสินทรัพย์ของสหกรณ์ ดังนี้

(๕.๑) สหกรณ์ที่มีขนาดสินทรัพย์ตั้งแต่ห้าพันล้านบาทขึ้นไป นอกเหนือจากสหกรณ์ ตามข้อ ๑๔ (๑) ต้องมีผู้ช่วยปฏิบัติงานสอบบัญชีอย่างน้อยสี่คน

(๕.๒) สหกรณ์ที่มีขนาดสินทรัพย์ตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาท แต่ไม่เกินห้าพันล้านบาท ต้องมีผู้ช่วยปฏิบัติงานสอบบัญชีอย่างน้อยสามคน

(๕.๓) สหกรณ์ที่มีขนาดสินทรัพย์น้อยกว่าหนึ่งพันล้านบาท ต้องมีผู้ช่วยปฏิบัติงานสอบบัญชีอย่างน้อยสองคน

(๖) ในกรณีได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชี และได้แสดงความเห็นต่อธนาคารแล้ว ต้องจัดส่งรายงานของผู้สอบบัญชี รายงานผลการตรวจสอบบัญชี และแฟ้มกระดาษทำการต้นฉบับ รวมทั้งบันทึกข้อมูลในระบบงานสำหรับผู้สอบบัญชีสหกรณ์ครบถ้วนแล้ว

ข้อ ๑๕ ให้ที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์มีมติคัดเลือกผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นลำดับแรก เป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์พร้อมผู้สอบบัญชีสำรองของสหกรณ์ เสนอต่อกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชี เว้นแต่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ไม่สามารถแต่งตั้งผู้สอบบัญชีตามลำดับแรกได้ให้สหกรณ์ เสนอให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์แต่งตั้งผู้สอบบัญชีสำรองเป็นผู้สอบบัญชีของสหกรณ์

ในกรณีที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ไม่สามารถแต่งตั้งผู้สอบบัญชีสหกรณ์ตามที่คัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ได้ ให้สหกรณ์คัดเลือกผู้สอบบัญชีรายใหม่จากที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เพื่อเสนอกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เพื่อแต่งตั้งผู้สอบบัญชี

ข้อ ๑๖ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จะพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชีสหกรณ์ภายใต้หลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้ที่มีรายชื่อในทะเบียน ณ วันแต่งตั้ง

(๒) ในกรณีได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชี และได้แสดงความเห็นต่องบการเงินแล้ว ต้องจัดส่งรายงานของผู้สอบบัญชี รายงานผลการตรวจสอบบัญชี และแฟ้มกระดาษทำการต้นฉบับ รวมทั้งบันทึกข้อมูลในระบบงานสำหรับผู้สอบบัญชีสหกรณ์ครบถ้วนแล้ว

(๓) เป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากมติที่ประชุมใหญ่หรือมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ตามข้อ ๑๕

(๔) สหกรณ์ที่เสนอขอแต่งตั้งผู้สอบบัญชีต้องจัดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้รับการรับรองสำเนาถูกต้องโดยบุคคลที่มีอำนาจกระทำการแทน เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชี ดังนี้

(๔.๑) สำเนารายงานการประชุมใหญ่ หรือสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

(๔.๒) สำเนาหนังสือเสนอบริการสอบบัญชี

(๔.๓) สำเนาหนังสือยืนยันการรับงานสอบบัญชี

(๔.๔) สำเนาหนังสือรับรองของผู้สอบบัญชีที่รับรองว่า ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๓ และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามข้อ ๑๔

(๔.๕) สำเนาหนังสือแจ้งรายชื่อผู้ช่วยปฏิบัติงานสอบบัญชี

#### บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๗ ให้ผู้มีรายชื่อในทะเบียนตามระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือบุคคลอื่นเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นผู้มีรายชื่ออยู่ในทะเบียนตามระเบียบนี้ นับแต่วันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ

ข้อ ๑๘ การแต่งตั้งผู้สอบบัญชีสหกรณ์ การดำเนินการใดตามระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือบุคคลอื่นเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการก่อนระเบียบฉบับนี้มีผลบังคับใช้ และยังคงดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการต่อไปตามระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือบุคคลอื่นเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ จนเสร็จสิ้น

ข้อ ๑๙ ให้ผู้มีรายชื่ออยู่ในทะเบียนตามระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือบุคคลอื่นเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่อยู่ในบังคับของข้อ ๕ (๑) และข้อ ๑๒ (๒) เฉพาะเหตุอันเกี่ยวข้องกับอายุเจ็ดสิบปีบริบูรณ์

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖

อัญมณี ธีรสุทธิ

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์